

Романенко Павло Петрович
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
факультет підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції,
здобувач вищої освіти*

**Науковий керівник –
Стояцька Ганна Михайлівна,**
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
кафедра гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності,
кандидат філософських наук, доцент*

БОРОТЬБА ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ В КОНТЕКСТІ ДОСВІДУ COMMUNITY POLICING

На сьогодні основними завданнями поліцейських згідно статті 2 Закону України «Про Національну поліцію» є забезпечення публічної безпеки і порядку, охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидія злочинності, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1]. Поліція всіма своїми методами та засобами намагається забезпечити безпеку громадян у повному обсязі та протидіяти злочинності.

Щороку Міністерство внутрішніх справ України напрацьовує інновації у механізмах захисту прав і свобод для того, щоб особа в результаті певної надзвичайної події чи ситуації могла звернутися до поліції та отримати кваліфіковану допомогу. В ході здійснення цієї діяльності ефективність її дуже залежить від співпраці з громадянами, лідерами громадських об'єднань, утворень, субкультур, представниками громадського сектору тощо. Втім, не всі громадяни України охоче налаштовані допомагати поліції та співпрацювати з нею.

У людей склався стереотип, що нова поліція подібна до старої міліції, яка на їх думку не допоможе у скрутній ситуації, але це не так. На сьогодні вже успішно функціонує патрульна поліція, запущено новий проект Національної поліції, який має назву «Поліцейський офіцер громади». Таким чином суспільству пропонується новий рівень комунікації та нові можливості. Даний проект було запозичено з Британії, де вже давно існує проект під назвою community policing, який допомагає громадянам відчувати себе у безпеці, бо офіцери громади націлені працювати з населенням, що вирішувати проблемні питання громадян цілком реально, оперативно, з найменшими втратами [2].

Поліція створює всі умови для того аби громадяни не боялись поліцей-

ських та почували себе впевнено знаходячись поряд з ними. Трапляються випадки, коли люди порушують законодавство, тому до деяких осіб у виняткових випадках застосовуються норми Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме стаття 261 Адміністративне затримання. Згідно КУпАП стаття 263 прописує строки адміністративного затримання, де зазначено, що адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більше як три години. Візьмемо наприклад 2011 рік коли людину на час адміністративного затримання поміщали у камери, де вона могла провести три доби за ґратами. Справа взагалі малоприємна враховуючи умови в яких перебували люди. На той час ніхто з працівників міліції не гарантував людині захист її прав, а лише виконував свої посадові обов'язки згідно чинних норм [3].

На сьогодні старі правила поступово відходять у минуле. Запровадження нової системи під назвою custody records сприяє запобіганню порушенню прав людини в ізоляторах тимчасового тримання. Потрапивши в ізолятор людина може поскаржитися на порушення своїх прав, щодо цього інциденту одразу почнеться перевірка. Відповідні органи зможуть подивитися у вільному доступі і реальному часі в будь-якій точці України камери в ІТТ, які підключені до системи, а сам затриманий може зв'язатися через мікрофон з черговим. Більше того в даній структурі працює custody officer – інспектор з захисту прав людини в ізоляторі тимчасового тримання. Він має гарантувати належне та безпечне середовище перебування для утримуваних в установі. Коли людина потрапляє в ізолятор, інспектор проводить первинне інтерв'ю, вводить дані в електронну базу. Якщо в розповіді затриманого є ознаки порушення його прав, інспектор передає ці дані до прокуратури. Щоразу проводяться тренінги для інспекторів та уповноважених із дотримання прав людини аби вони в повному обсязі могли виконувати свої обов'язки [4].

В процесі опитування особи в ІТТ всі дані заносять в електронну базу, де зберігаються і є доступними для уповноважених осіб. Важливо також, що зазначаються особисті прикмети затриманого, які фіксуються та фотографуються в особливому порядку.

Значну увагу поліція приділяє боротьбі с тероризмом та щоразу прагне віднайти новітні методи та засоби щодо вирішення проблемних питань. Як правило, Україна започатковує свої інновації користуючись досвідом закордонних держав, бо вважає їх взірцем світової якості діяльності поліції.

Наприклад у Великій Британії на сьогодні працює система під назвою Counter Terrorism Policing, яка допомагає правоохоронцям виявляти небезпеку та протидіяти тероризму на визначеній території. Програма є дуже сильним помічником у роботі поліцейського, бо здатна заохотити громадян допомагати поліцейським. Кожен, хто має підозру щодо вчинення терористичного акту чи бодай наміру людини скоїти правопорушення, яке може тягнути за собою тяжкі наслідки, може звернутися до системи Counter Terrorism Policing [5].

Та, наприклад, 20 березня 2020 року поліція Британії заарештувала Фатах Мохаммеда Абдуллу, який визнав свою вину з приводу того, що допомагав своїм поплічникам у Німеччині. Він придбав тисячі сірників, хімічних речовин, прекурсорів, феєрверків, запобіжників та інших компонентів, які мав намір використовувати у виробництві підручних вибухових речовин, і записав себе на тестування детонатора, який придбав на пульті дистанційного керування [6]. Запобігти злочину вдалось завдяки пильності громадян і, головне, відмінному механізму функціонування Counter Terrorism Policing. Ця ситуація ще раз доказує, що система дійсно працює та виявляє злочинців дуже ретельно

Водночас, не всі аспекти функціонування системи є цілком поза критикою. У червні 2019 року виникла ситуація яка здивувала світ. На сайті Counter Terrorism Policing, а саме в розділі Right Wing Signs & Symbols Aid (радикальні «праві» символи) з'явився український тризуб [8], що дуже сильно приголомшило посольство України у Великій Британії. У зв'язку з ситуацією посольство вимагало видалити український герб з системи з офіційним вибаченням [9]. Таким чином, здавалося б програма, яка в своїй діяльності повинна виявляти злочинців могла б виявляти звичайних українських туристів у Британії, які інколи наносять татуювання на своє тіло, купують одяг, привозять із собою символ української нації. Внаслідок міждержавного розгляду і узгодження символ було вилучено з переліку заборонених. Як то кажуть – на помилках вчаться, отже програма буде розвиватися та підвищувати рівень точності у ідентифікації ймовірних злочинців та терористів.

Але досвід цей є корисним для використання у діяльності українських правоохоронців. Адже завдяки таким даним боротьба зі злочинністю на території України набуває с кожним роком форм та засобів, що дає змогу протидіяти злочинності різного рівня. Країна запозичує досвід Великої Британії, що помітно підіймає авторитет правоохоронних органів серед населення. Поліція у своїй діяльності намагається співпрацювати з населенням аби вирішувати свої питання ретельніше та не залишати жодних шансів злочинцям.

Бібліографічні посилання:

1. Закон України «Про Національну поліцію». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. В Україні запустили проєкт «Поліцейський офіцер громади». URL : <https://cutt.ly/ayTUMF6>
3. Ти у міліцейській камері. URL: <https://helsinki.org.ua/advice/ty-u-militsejskij-kameri/>
4. Custody Records – система, що запобігатиме порушенню прав людини в ізоляторах тимчасового тримання. URL : <https://ecpl.com.ua/news/custody-records-systema-scho-zapobihatyme-porushennyu-prav-lyudyny-v-izolyatorah-tymchasovoho-trymannya/>
5. Working to keep people safe from terrorism. URL : <https://www.counterterrorism.police.uk>
6. Man pleads guilty to preparing others to commit acts of terrorism. URL : <https://www.counterterrorism.police.uk/man-from-newcastle-pleads-guilty-to-preparing-others-to-commit-acts-of-terrorism-and-inciting-terrorism-overseas/>
7. Knudsen R.A. Measuring radicalisation: risk assessment conceptualisations and practice in England and Wales. Journal Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression.

- Volume 12, 2020. Issue 1. Pages 37-54. <https://doi.org/10.1080/19434472.2018.1509105> ,
URL : <https://rebellion.earth/wp/wp-content/uploads/2020/01/Counter-terrorism-poster.pdf>
8. У Великій Британії включили тризуб до екстремістських символів: Україна обурена
URL:https://24tv.ua/u_velikiy_britaniyi_vklyuchili_trizub_v_antiteroristichniy_dokument_u_krayina_oburena_n1265992
 9. Україна вимагає від Великобританії видалити тризуб із посібника з екстремізму URL :
<https://cutt.ly/qyTUvMh>

Борисюк Олексій Сергійович

Київський факультет

Національної академії

Національної гвардії України,

здобувач вищої освіти

Науковий керівник –

Кобзар Олександр Федорович,

Київський факультет

Національної академії

Національної гвардії України,

начальник кафедри забезпечення державної безпеки,

доктор юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Безумовно, що Національна гвардія України виконує покладені на неї обов'язки шляхом участі в особливому виді адміністративно-правових відносин – правоохоронних відносинах, що виникають у сфері захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони публічного порядку та забезпечення публічної безпеки, а також, у взаємодії з правоохоронними органами – у сфері забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань, терористичних організацій [1].

З огляду на значну кількість завдань, покладених на Національну гвардію України, та їх вирішальний характер, для забезпечення належного стану правопорядку на загальнодержавному та регіональному рівнях, важливого значення набуває створення належних умов для правового та організаційного забезпечення діяльності Національної гвардії України в умовах перманентного реформування системи правоохоронних органів.

Окремі питання адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів, у тому числі Національної гвардії України та Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України, в тих чи інших